

HET EFC

Prettige vakantie!

Het 3e EFC van dit jaar alweer en daarmee het laatste EFC voor de vakantiestop. Vanaf 17 juli tot 31 augustus is er geen telefonisch spreekuur en brieven en bestellingen in die periode worden verschoven naar 1 september. Want ook de fanclub wil graag op vakantie. Maar zover is het voorlopig nog niet. Allereerst is er nog De Efteling Fanclub Dag 1989! Deze wordt definitief gehouden op:

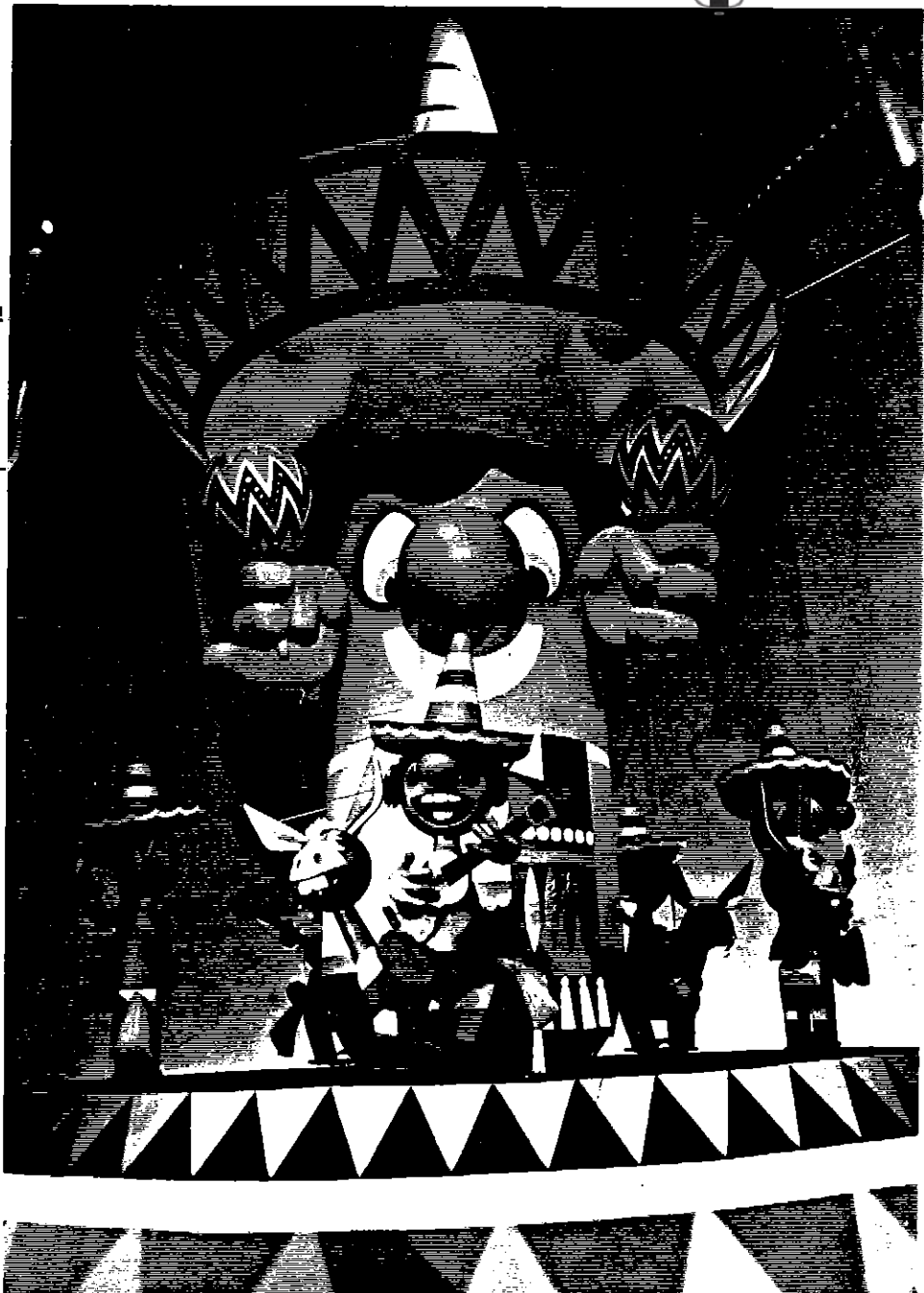
ZATERDAG 24 JUNI 1989

Alles over deze fanclubdag kun je lezen op pagina 5 en 6. Maar natuurlijk vind je nog veel meer in dit EFC. Sla maar gauw aan het lezen en tot 24 juni!

De Efteling-fanclub.

Inhoud

- pag. 1 Voorpagina
- pag. 2 Prikbord
- pag. 3 Ton v/d Ven
- pag. 4 Nieuws
- pag. 5 Fanclubdag 1989
- pag. 6 Fanclubdag 1989
- pag. 7 Technische gegevens
- pag. 8 van Fata Morgana

PRIKBORD

Ranglijst

Ook in 1988 was De Efteling weer het meest bezochte park van Europa. De Efteling ontving 2.164.201 bezoekers. Dat is bijna 2x zoveel als nummer 2 op de lijst van Nederlandse attractiepunten, Noorder Dierentuin. Drie op deze lijst was Madurodam, de 4e plaats werd ingenomen door het Rijksmuseum in Amsterdam en de dierentuin Artis uit die plaats bekleedde de 5e plaats. De attractieparken Slagharen en Duinrell moesten het respectievelijk met een 6e en 7e plaats doen.

Telefonisch Spreekuur

Iedere dinsdagavond van 19.00 uur tot 20.00 kun je ons telefonisch bereiken op nummer:

079-518471

Tot horens!

Te Land, Ter Zee en in de Lucht. . . . .

Ook dit jaar worden er in De Efteling weer opnames gemaakt voor de populaire TROS zomerserie **Te Land, Ter Zee en in de Lucht**. Bij de Vonderplas tegenover Fata Morgana worden de onderdelen Tobbedansen, Freewheelen, Vlieg er 'ns uit, Fiets 'm d'r in en Hoog en Droog opgenomen.

Achter de schermen...

Van nu af aan elke keer in het EFC: "achter de schermen van". Op veler verzoek bespreken we de Efteling-attracties met hun technische gegevens in het EFC. Al deze gegevens zullen t.z.t. ook in een speciaal voor de fanclub geschreven computerprogramma worden verwerkt, zodat deze informatie voortaan snel en overzichtelijk kan worden opgezocht tijdens het telefonisch spreekuur bijvoorbeeld. Heb je nog aanvullingen op de in het EFC verschenen technische gegevens, stuur die dan naar ons op of bel ze door tijdens het telefonisch spreekuur. Alvast bedankt!

Dit EFC werd gecopieerd door:

Efteling

'Amusement, maar niet alleen lol'

In het EFC van januari-februari begonnen we met een interview met Ton v.d. Ven. Wegens ruimtegebrek komen we nu pas met het vervolg.

Fata Morgana

Aan Van de Vens voornaamste schepping, de Fata Morgana zijn vijf tot zes jaar van gesprekken voorafgegaan, schat de ontwerper. Het oosterse paleis is een geheel eigen Eftelingontwikkeling.

„Net als de piratenshow bij Disney wilden wij iets aan ons park toevoegen dat onder een dak kwam, zodat je de hele atmosfeer beheersen kunt en optische illusies kunt scheppen. Een show, maar wat voor een? 't Moest iets uit het oosten zijn en omdat we een sprookjespark zijn, dacht ik: we moeten iets vertellen uit Duizenden-een-nacht, met sultans, een harem, bedelaars, minaretten, een pasja.

De story moest drie hoofdelementen hebben: de armoede, de absolute rijkdom en angst, spanning. We wilden oh's en ah's bij de bezoekers hebben, ze moesten zich in een soort gigantisch stripboek wanen."

Op de tekentafel van Van de Ven ontstonden de schetsen voor veertien sprookjesachtige taferelen. „Ik ben een beetje orientalisme gaan bedrijven, Moors, Ottomaans, fantasie, een piek hier, een knol daar — het ging allemaal weer in een vergiet en zo ontstond een paleis, dat nergens in de wereld terug te vinden is."

Bevruchting

De techniek, de constructeurs werden er bij gehaald.

„Die mensen kregen er lol in en begonnen zich in het verhaal in te leven. De ontwikkeling van zoiets als het Fata Morgana is een levend proces, geen dictaat, er vindt onderweg over en weer bevruchting plaats. Men gaat doorfantaseren en ondertussen ga ik steeds meer detailleren. Ik vraag echter niets dat technisch onmogelijk is, ik vraag ook niets teveel; integendeel, de anderen die het moeten uitvoeren, wilden eerder méér realiseren dan mij voor ogen staat."

Het Fata Morgana werd in twee jaar gebouwd, in 1986 ging het paleis open, er was een investering van vijftien miljoen gulden voor gedaan. Als we later op de dag met de ontwerper de tocht door de verboden stad hebben gemaakt en weer buiten staan, is Van de Ven wat stil. Binnen is hem in de oriëntaalse allegorie een kleinigheidje opgevallen dat niet was zoals het hoorde, hij wil niet zeggen wat; misschien was het een verkeerd handgebaar van een pasja of een buikdanseres die stond te stuntelen. Hoe dan ook: „Daar moet wat aan gebeuren."

Ton v.d. Ven ontwierp niet alleen talloze Efteling-attracties, hij verbeterde ook verouderde ontwerpen van Anton Pieck, zoals bij Langnek. Toch bleef hij altijd in zijn stijl werken.

AAD WAGENAAR

HAAGSCHE COURANT

Nieuws

Ook dit zomerseizoen zijn er weer talloze activiteiten georganiseerd in De Efteling:

Up With People

Up With People is een internationale zang- en dansgroep bestaande uit studenten uit alle landen van de wereld. Door middel van muziek en dans proberen ze de verschillende volkeren van de aarde dichterbij elkaar te brengen.

35 jonge performers brengen drie keer per dag een show in het Efteling Openlucht Theater (voorheen zwembad).

Modelspoorwegshow / Barbieland

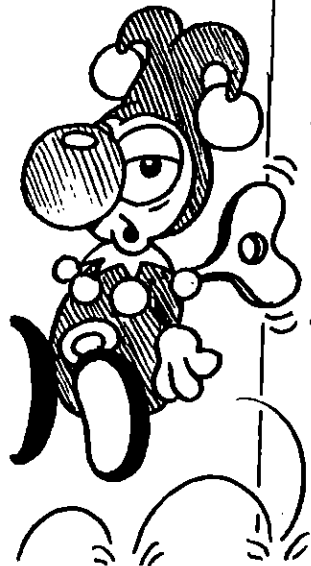
In de maanden juli, augustus, september en oktober is er een grote Märklin Modelspoorwegshow te zien in het Carousselpaleis. Tevens is hier in de maanden juli en augustus weer Barbieland gevestigd.

Post

Natuurlijk vinden wij het hartstikke leuk om post van jullie te krijgen. Deze beantwoorden we dan ook altijd. Je moet er echter wel rekening mee houden dat alle brieven met het EFC meegaan, dus dat je af en toe lang op antwoord moet wachten. Hetzelfde geldt voor bestellingen uit de Gegevenbank of fanclubartikelen. Deze worden wel apart verzonden maar worden om administratieve redenen tegelijkertijd met het EFC de deur uit. Wil je artikelen snel binnen hebben of snel antwoord krijgen dan kun je het best bestellen of schrijven ongeveer twee weken voor de uitgave van het nieuwe EFC en dat is altijd aan het begin van de tweede maand. Tot schrijfs!

Holle Bolle Hassan

We hebben de afgelopen weken talloze inzendingen gehad op de *Holle Bolle Hassan* wedstrijd. Het oorspronkelijke plan was om de ingekomen ontwerpen in het EFC af te drukken, maar vanuit de leden kwam het idee om de ontwerpen op de fanclubdag tentoon te stellen. En dat gaan we nu doen. Heb je liever niet dat jouw ontwerp tentoongesteld wordt, laat dat ons dan even weten.

De Efteling Fanclub

Dag 1989

De Efteling Fanclub Dag 1989. Hij is al een paar EFC's lang aangekondigd en dit is de *definitieve* datum:

Zaterdag 24 juni 1989

Voor nieuwe leden en mensen die vorig jaar niet geweest zijn: Wat is de Efteling Fanclub Dag precies?

Op de fanclubdag is er de mogelijkheid om met z'n allen bij elkaar te komen en de medeleden en de redactie van het EFC te ontmoeten. Natuurlijk wordt deze dag gehouden op De Efteling en is er nog ruimschoots de tijd om het park in te gaan. Hieronder volgt het globale programma:

- * 10.30 uur: Verzamelen bij Ingang Noord (Carnaval Festival)
Jullie worden hier opgewacht door Eftelinggastvrouw Gea Oerlemans.
- * 11.00 uur: We gaan nu met z'n allen naar binnen. *De toegang is speciaal voor deze dag GRATIS!!!* Gea zal jullie naar de lokatie leiden waar jullie welkom geheten zullen worden door Jeroen Verheij en Sebastiaan Smits van de Efteling-fanclub. Onder het genot van een drankje is er de gelegenheid vragen te stellen aan het fanclubbestuur en een gastspreker van De Efteling. Hierna is er nog de mogelijkheid om de Holle Bolle Hassantentoonstelling te bekijken. Verder is er natuurlijk weer een speciaal voor deze dag uitgezette speurtocht die je tijdens je bezoek aan de gehele Efteling kunt maken.
- * 16.00 uur: We komen nog een keer bij elkaar voor een afscheid en om de ingevulde speurtochten in te leveren. Hierna kun je naar huis of natuurlijk weer het park in...

Natuurlijk zullen er nog talloze verrassingen plaatsvinden en zul je je geen minuut vervelen. Om de fanclubdag zo goed en leuk mogelijk te laten verlopen rekenen we wel op jullie medewerking. We verzoeken jullie daarom het volgende:

- * Laat ons vòòr **vrijdag 16 juni** weten of je naar de fanclubdag komt en hoeveel personen je meebrengt. Want natuurlijk zijn ook je familieleden en vrienden van harte welkom. Let op: Alleen officiële leden van de Efteling-fanclub hebben gratis toegang! Familieleden e.d. moeten dus gewoon entree betalen. Gebruik het strookje op de volgende bladzijde of geef de informatie door tijdens het telefonisch spreekuur.
- * Verzin van tevoren vragen en stuur die voor 16 juni naar ons op of bel ze door. We kunnen dan de antwoorden voorbereiden en eventueel Eftelingmedewerkers uitnodigen hierop antwoord te geven. Je mag alles vragen over De Efteling of de fanclub.
- * Zorg dat je op tijd aanwezig bent. Je kunt niet individueel gratis naar binnen. Kun je niet op tijd aanwezig zijn, laat ons dat dan van tevoren weten. Dan regelen we iets.

Tot slot willen we graag benadrukken dat je op de fanclubdag tot niets verplicht bent. We vinden het niet erg als je liever niet naar de ontmoeting komt, maar het is natuurlijk het leukst als er zoveel mogelijk mensen zijn. We wachten in spanning op al jullie berichten, ideeën, suggesties of andere correspondentie en zeggen graag:

Tot ziens op zaterdag 24 juni !

Voor meer informatie over parkeren,
bereikbaarheid en algemene informatie
kunt u zich altijd wenden tot:

De Efteling-fanclub
Bessie Smithrode 3
2717 AE Zoetermeer.

Ik, ...
kom op 24 juni naar De Efteling Fanclub Dag 1989.

Ik neem ..... personen extra mee.

Ik heb wel/geen Efteling-abonnement

Technische gegevens

Fata Morgana

Fata Morgana, de Verboden Stad, opende in 1986 haar poorten. Daaraan waren 5 jaar van ontwikkeling en ontwerpen aan vooraf gegaan. Aan zo'n omvangrijk project als Fata Morgana is onlosmakelijk een hele reeks cijfers verbonden. Vrijwel alles in Fata Morgana is door De Efteling zelf ontworpen en ontwikkeld. Hieronder volgen de technische gegevens over Fata Morgana.

Natuurlijk merk je als bezoeker niets van al die rookmelders, sensoren e.d.. Alhoewel, als je goed oplet.... Heb je iets ontdekt in Fata Morgana waarvan je denkt dat anderen dit nog niet weten? Schrijf het ons dan, dan zullen we het in het EFC vermelden. Zo heeft iedereen steeds meer plezier van zijn rondreis door de Verboden Stad.

BOUWERK

Lengte
Breedte
Oppervlakte
Hoogste punt (minaret)
Betonwerk
Metselwerk
Hout
Koepels
Bladgoud 50 m² ofwel
Staal
Straatwerk

90 meter
50 meter
4.500 m²
25 meter
2.500 m³
7.000 m²
250 m³
15 stuks
6.000 vellen
240.000 kg
3.600 m²

TRANSPORTSYSTEEM

Kanaallengte
Waterinhoud vaargoot
Aantal boten aan rondgaande kabel
Aantal personen per boot
Aantal personen per uur
Vaarsnelheid 0,55 m/sec
Vaartijd

290 meter
2.500 m³
14 stuks
16-20 personen
1.800 per uur
2 km/uur
8 minuten

INTERIEUR DECOR

Lengte decor
Hoogte decor gemiddeld
Lengte dienstgangen achter coulissen
Plafonddoek
Automatische decordeuren+gordijnen
Brandvrije polyester
Verf
Gips
Rotsen f 400.000,-
Kunstplanten f 350.000,-
Echte palmboomstammen en bamboe uit de Filippijnen

980 meter
6 meter
1.000 meter (1 km)
2.101 m²
10 stuks
3.500 liter
4.000 liter
7.500 kg
1.000 m²
30.000 stuks
2 containers

BEWEGING EN EFFECTEN

Aantal bewegende figuren
Waarvan bewegende ogen
Waarvan bewegende wenkbrauwen
Waarvan sprekende monden
Waarvan originele boven- en ondergebitten
Muziekinstrumenten
Kledingstukken

130 stuks
80 paar
60 paar
20 stuks
35 stel
15 stuks
650 stuks

Ofwel lengte stof
 Vormdelen poppen
 Pruikken
 Baarden en snorren
 Sieraden
 Aantal dieren
 Aantal motoren
 Aantal luchtcylinders
 Speciale effecten
 Waarvan neveffecten
 Waarvan reukeffecten
 Waarvan watereffecten

2.000 meter
 2.300 stuks
 130 stuks
 200 stuks
 750 stuks
 20 stuks
 120 stuks
 400 stuks
 60 stuks
 5 plaatsen
 3 plaatsen
 5 plaatsen

LICHT EN GELUID

Aantal spots
 Aantal bandrecorders
 Aantal geluidssporen
 Aantal versterkers
 Aantal geluidsboxen
 Totaal geluidsvermogen

720 stuks
 26 stuks
 58 stuks
 30 stuks
 150 stuks
 8.000 W.

BESTURING

Lengte besturingskast
 Aantal besturingskasten
 Computer gestuurd geheugen
 Ofwel
 Aantal chips
 Aantal prints
 Lengte kabels
 Totaal geïnstalleerd vermogen

25 meter
 27 stuks
 250 kilobites
 8.000.000 bits
 2.500 stuks
 280 stuks
 45.000 meter
 400 KVA

VEILIGHEID

Het vaartraject wordt bewaakt door: 10 TV kamera's. De gehele show is gemaakt van brandvrij of brandvertragend materiaal. Desondanks is het gebouw voorzien van: 15 nooddeuren 80 noodverlichtingsarmaturen
 16 rookluiken 42 rookmelders

Het transportsysteem is voorzien van een automatische noodstopinstallatie met nooduitstapplaatsen. De stroomvoorziening blijft gegarandeerd door een automatisch startend noodstroomaggregaat.

ALGEMEEN

Fata Morgana kosten/ f 15.000.000,-
 200.000 Manuren, ofwel 125 manjaren
 Ontwerp en draaiboek
 Project managementteam
 Ontwikkeling bewegende poppen(f 800.000,-)
 Ontwerp elektronische besturingssystemen
 Ontwerp bouwkundige en mechanische constructies
 Ontwikkeling effecten
 Ontwikkeling nevel- en lasereffecten
 Muziek, compositie en arrangementen
 Ontwerp geluidsinstallatie
 Kledingontwerp
 Ontwerp elektrische installaties
 Ontwerp en uitvoering belichting
 Uitvoering showdecors en ornamenten
 Productie poppen en effecten
 Uitvoering besturings- en geluidsinstallaties
 Aanleg elektrische installaties
 Uitvoering kunstbeplanting
 Rotsenbouw
 Productie kleding
 Levering dieren
 Uitvoering ruwbouw bouwwerk
 Uitvoering staalconstructie bouwwerk
 Levering transportsysteem

De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 Imagination Londen
 Ruud Bos
 De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 Flashlight Utrecht
 De Efteling
 De Efteling
 De Efteling
 v. Wijlen Sprang-Capelle
 Flora Amsterdam
 Böhm Duitsland
 Fa. Intersoft Antwerpen
 Hoffmann Duitsland
 Pepping Kaatsheuvel
 J. v/d Bersselaar Udenhout
 Intamin Zürich